

Datum
2011-11-17
Handläggare
Martin Rydgren

Dnr
2206-11
Dir tel
010-6986250

Förslag till ändring av Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:25) om resurstillträde och kontroll på fiskets område och Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fisket i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön

Havs- och vattenmyndigheten överlämnar ett förslag till ändrade föreskrifter för fisket efter lax i Östersjön.

Följande ändringar föreslås träda ikraft den 1 januari 2012 och yttrandet bör ha kommit in till Havs- och vattenmyndigheten senast den 9 december 2011, gärna med en kopia per mail (havochvatten@havochvatten.se). Ange diarienumret i ärendemeningen.

Förslaget innebär att den för svenskt fiske tillgängliga laxkvoten under år 2012 fördelas så att fisket med fasta redskap får nyttja 60 % och fisket med övriga redskap får nyttja 40 %. Från och med 1 januari 2013 föreslås fisket efter lax med drivlinor och förankrade linor förbjudas. Fiske med förankrade flytnät efter lax föreslås förbjudas i hela Östersjön från den 1 januari 2012. Vid fiske efter lax med fasta redskap föreslås att rapportering skall göras med e-journal senast 48 timmar efter varje kalendervecka.

BAKGRUND

Ministerrådet har tagit beslut om kvoter för lax i Östersjöns delområde 22-31 under 2012 enligt följande, siffrorna anger antalet laxar:

Species: Atlantic salmon

Salmo salar

Denmark	25 396
Germany	2 826
Estonia	2 581
Finland	31 667
Latvia	16 153
Lithuania	1 899
Poland	7 704
Sweden	34 327
Union	122 553

Jämfört med den beslutade kvoten för 2011 i samma område innebär detta en minskning av kvoten med 51 %.

Under 2011 har svenskt fiske fördelat sig enligt följande:

Fiske med drivlinor och förankrade linor: 25 711 stycken laxar

Övriga redskap: 31 113 stycken laxar

Fisket med drivlinor i havet i Östersjön har under senare år ökat kraftigt. Detta som en effekt av att drivgarnen förbjöds under år 2008. Fisket bedrivs framför allt under första kvartalet i södra Östersjön och fångar laxar under näringsvandring. Medelvikten på en krokfångad lax är 4,25 kg.

Fisket med fällor längs kusten bedrivs framför allt under tiden juni till september och fångar lax som är på väg till lek i födelseälven. Medelvikten på en fällfångad lax är 5,62 kg.

Om den för svenskt fiske tillgängliga laxkvoten inte fördelas mellan olika redskap under år 2012 och om fiskemönstret från 2011 är oförändrat kommer närmare 75 % av kvoten att fångas i drivlinefisket i södra Östersjön och 25 % i fasta fällor utmed kusten och i anslutning till älvarna.

MOTIVERING

Fisket i södra Östersjön bedrivs på en blandning av dels odlade laxbestånd och dels en blandning av starka och svaga vildlaxbestånd. Detta lyfts av Internationella havsforskningsrådet (ICES) fram som ett problem då det inte går att förvalta respektive bestånd utifrån dess bärkraftighet i ett sådant här blandfiske. Även i EU-kommissionens förslag till flerårig förvaltningsplan för lax lyfts frågan om förvaltning utifrån respektive vildlaxsälvs bärkraftighet fram som en viktig fråga. Även i detta sammanhang pekas blandfisket ut som ett problem.

Havs- och vattenmyndigheten delar bedömningen att fiske bör undvikas i södra Östersjön där svaga och starka bestånd samt vilda och odlade bestånd är blandade. Detta fiske bör därför fasas ut till förmån för att nyttja den svenska kvoten genom ett fiske med fasta fällor utmed kusten. För att återuppbygga Östersjöns vilda laxbestånd och samtidigt skydda svaga laxförande vattendrag krävs åtgärder i nära anslutning till de enskilda laxförande vattendragen. Det är i ett fiske med fasta fällor möjligt att i högre utsträckning anpassa fisketrycket och fångsten till varje enskild älvs bevarandestatus och skyddsvärde. Myndigheten delar den målsättning som anges i EU-kommissionens förslag om flerårig plan för Östersjöns laxbestånd och tillika i HELCOM plan att se till att bevarandestatusen för alla laxälvars bestånd är gynnsam och att förutsättningarna finns för ett hållbart utnyttjande.

Att fånga laxen vid kusten istället för i havet påverkar också den totala fångstvikten. Baserat på 2010 års fångst väger i medeltal en fångad lax i svenskt drivlinefiske 4,25 kg och motsvarande lax i kustfisket 5,62 kg. Detta eftersom laxen i drivlinefisket fångas under uppväxtfasen i havet. Genom att minska fisket med drivlinor och istället fånga laxen vid kusten kan således vid ett oförändrat fisketryck denna del av fångsten öka 33 % i vikt. Om kvoten inte fördelas och drivlinefisket står för 75 % av fångsten och kustfisket för 25 % av fångsten så innebär en överföring till enbart kustfiske en ökning i fångstvikt med 22 % för det totala svenska fisket av lax i Östersjön.

Den halverade kvoten av lax i Östersjön ställer högre krav på att följa upp redovisningen av fångster av lax. För att säkerställa att den svenska kvoten inte överskrids bedömer Havs- och vattenmyndigheten att en ökad rapporteringsfrekvens i kustfiskejournal till en gång per vecka är ett krav. Rapportering ska ske senast 48 timmar efter varje kalendervecka och göras via e-journal. Fördelen med e-journal är att rapporteringen går direkt in i Havs- och vattenmyndighetens databas. Om rapportering ska ske på blankett, vilket är huvudregeln i de nuvarande bestämmelserna om kustfiskejournal, tar postgången en viss tid och den manuella registreringen på myndigheten ytterligare tid. Vissa fiskare kan dock av olika skäl ha svårt med elektronisk rapportering. Havs- och vattenmyndigheten bör därför kunna meddela undantag från kravet att rapportera elektroniskt om särskilda skäl föreligger.

Havs- och vattenmyndigheten föreslår därför att fisket efter lax med drivlinor och förankrade linor i Östersjön fasas ut till år 2013. För att ge de fiskare som idag fiskar lax med sådana redskap möjlighet att ställa om sitt fiske till andra arter föreslås kvoten under 2012 fördelas så att fisket med fasta redskap får nyttja 60 % av kvoten medan drivlinefisket och övriga redskap får nyttja 40 %. För att det inte skall utvecklas något nytt fiske efter blandade laxbestånd i havet förbjuds fiske med förankrade flytnät efter lax från och med 1 januari 2012.

Genom att flytta exploateringen av lax från ett blandfiske i havet till ett fiske närmare älvarna skapas större möjlighet att stärka de svaga svenska bestånden genom en utvecklad reglering av kustfisket. Havs- och vattenmyndigheten kommer under 2012 att ta fram ett förslag till en sådan reglering. I detta sammanhang kommer också fritidsfisket efter lax i havet att ses över.

Beslut om denna remiss har fattats av avdelningschefen Björn Sjöberg efter föredragning av utredaren Martin Rydgren.

Björn Sjöberg

Martin Rydgren

Bilaga 1. Konsekvensutredning enligt förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning

Bilaga 2. Föreskriftsförslag

Bilaga 3. Sändlista

Bilaga 1.

Konsekvensutredning

1.En beskrivning av problemen och vad man vill uppnå.

Ministerrådet har tagit beslut om kvoter för lax i Östersjöns delområde 22-31 under 2012. Beslutet innebär en halvering av den för svenskt fiske tillgängliga laxkvoten jämfört med 2011. Om inte denna kvot fördelas kommer större delen av kvoten att fiskas upp i ett blandfiske i södra Östersjön. Då det av fiskevårdskäl är viktigt att är förvalta respektive bestånd utifrån dess bärkraftighet är det bättre att fiska laxen närmare kusten. Förslaget är därför att drivlinefisket efter lax i södra Östersjön fasas ut. Även om fiske efter lax inte bedrivs med svajgarn i dag så finns en risk att ett utvecklande av ett sådant fiske skulle kunna innebära att det fångas lax i ett blandfiske i Östersjön. Förslaget är därför att fiske efter lax med sådana redskap förbjuds.

Den halverade kvoten medför att ökad rapportering till en gång per vecka i e-journal bedöms nödvändig för att möjliggöra ett stopp av fisket med fällor innan den nationella kvoten överskrids.

2.En beskrivning av vilka alternativa lösningar som finns för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd.

Att inte införa de föreslagna reglerna skulle kunna innebära att fisket efter lax inte kan förvaltas på ett bärkraftigt sätt. Det skulle också innebära att det kustnära fisket efter lax riskerar att helt slås ut då större delen av kvoten skulle fångas i södra Östersjön under årets första månader.

Redovisning i e-journal bedöms vara det administrativt minst betungande möjliga förslaget. Rapportering på blankett tar längre tid och skulle därför kräva ännu tätare rapporteringsfrekvens. Om rapportering från fisket med fällor inte kan göras på ett tillförlitligt sätt med tillräckligt intervall kommer den nationella kvoten med stor sannolikhet att överskridas. Att begränsa fisket till den nationella kvoten är grundläggande för fiskeförvaltningen inom den gemensamma fiskeripolitiken. Om svenskt fiske av lax bedrivs utöver den nationella tilldelningen kommer följande års svenska kvot reduceras med mer än överfisket. På sikt kommer kvoten inte att kunna fördelas till fisket med fällor enligt förslaget om fångstrapporteringen från detta fiske är otillräckligt för att garantera att fisket bedrivs inom den nationella kvoten för lax.

3.Uppgifter om vilka som berörs av regleringen.

Under 2011 rapporterade 22 fiskare fångst av lax med drivlinor. 10 fiskare fångade mer än 400 stycken laxar med drivlinor.

Under samma år rapporterade 122 fiskare fångst av lax med fällor. 100 fiskare fångade mer än 40 stycken laxar med fällor.

4.Uppgifter om vilka kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen.

10 stycken fartyg har fångat mer än 400 laxar under 2011. 5 stycken har hemmahamn i Blekinge län, 2 stycken i Kalmar län, ett fartyg i vardera Gotlands, Skåne och Östergötlands län. Förslaget medför att dessa fartyg inte längre kan fiska lax med krok i Östersjön från och med 2013. För dessa fartyg så står laxfisket en för stor del av infiskningen. Förslaget innebär därför att vissa fartyg kan komma att helt upphöra med fiske om dom inte kan kompensera bortfallet från laxfisket med annat fiske. 9 av fartygen har idag tillstånd att fiska torsk med krok och garn.

Att inte fördela kvoten skulle innebära att fisket efter lax med fällor skulle minska mycket kraftigt. För dessa fiskare bedöms det finnas liten möjlighet att kompensera detta genom att rikta sitt fiske efter andra arter och många av dessa skulle då tvingas helt upphöra med fiske.

Att inte fördela kvoten skulle också innebära den totala fångstvikten minskar.

Förslaget medför att 122 fällfiskare som rapporterar i kustfiskejournal en gång per månad får övergå till att rapportera i e-journal en gång per vecka. Inga regleringsalternativ har föreslagits, utan e-journal bedöms som det minst betungande möjliga alternativet.

5.En bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU. Det följer av artikel 20 i rådets förordning (EG) nr 2371/2002 om bevarande och hållbart utnyttjande av fiskeresurserna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken att varje medlemsstat ska besluta om vilken metod som ska användas för att fördela den nationella kvoten mellan medlemsstatens fiskefartyg.

Även skyldigheten för fällfiskare att rapportera med tätare intervall överensstämmer med den gemensamma fiskeripolitiken inom EU, då detta bedöms vara nödvändigt för att begränsa fisket till den nationella kvoten om fördelning av fiskemöjligheterna ska ske enligt förslaget i remissen.

6.En bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser.

Beslutet om kvoterna för 2012 togs den 21 oktober 2011 och förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2012. Utfasningen av drivlinefisket slutförs dock inte förrän 2013. Bestämmelserna kommer att kungöras i vanlig ordning och utöver detta kommer information ges via Havs- och vattenmyndighetens hemsida samt pressmeddelanden.

Havs- och vattenmyndigheten kommer att skicka personligt brev med information om elektronisk rapportering till alla som rapporterat fiske efter lax med fälla under 2011.

Bilaga 2.

Föreskriftsförslag

Med stöd av 2 kap 7 § förordningen och 5 kap 1 § (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen föreslår Havs- och vattenmyndigheten i fråga om Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:25) om resurstillträde och kontroll på fiskets område

att 7 kap 2, 3 och 3a §§ och 14 kap 3 § ska ha följande lydelse.

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
7 kap. Kustfiskejournal, sötvattensjournal och fångstrappor för inlandsfiske¹	7 kap. Kustfiskejournal, sötvattensjournal och fångstrappor för inlandsfiske¹
<p>2 § 3 Kustfiskejournalen ska föras på av Havs- och vattenmyndigheten fastställd blankett. Blanketterna ska användas i löpnummerordning. En fiskare får inte använda en blankett som Havs- och vattenmyndigheten utfärdat till en annan fiskare. Blanketten ska fyllas i med följande uppgifter.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Yrkesfiskelicenshavarens namn och personnummer/samordningsnummer samt underskrift som styrker uppgifternas riktighet. Om fisket bedrivs av någon som inte innehar yrkesfiskelicens ska namn, personnummer och underskrift i stället avse denne. 2. Fartygets namn, signalkod och distriktsbeteckning i det fall fisket bedrivs med fartyg med fartygstillstånd eller särskilt fartygstillstånd. I de fall flera fartyg har använts under den period redovisningen avser, anges det fartyg som har svarat för den största fångstmängden under perioden. 3. Fiskeperiod som redovisningen avser. En period får avse högst en kalendermånad. 4. Antal dagar till sjöss. 5. Fångst angiven i kilogram levande vikt för varje art, redskap och fångstområde samt summerat för redovisningsperioden. Artkoden enligt <i>bilaga 2</i> till dessa föreskrifter ska anges eller artens namn om kod saknas. För lax, öring och hummer ska även antalet individer anges. Fångstområdet ska anges som latitud och longitud i hela grader och minuter för det aktuella redskapet. Om flera redskap av samma typ används anges en mittposition för dessa. 	<p>2 § 3 Kustfiskejournalen ska föras på av Havs- och vattenmyndigheten fastställd blankett <i>om inte annat anges i 3 a §</i>. Blanketterna ska användas i löpnummerordning. En fiskare får inte använda en blankett som Havs- och vattenmyndigheten utfärdat till en annan fiskare. Blanketten ska fyllas i med följande uppgifter.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Yrkesfiskelicenshavarens namn och personnummer/samordningsnummer samt underskrift som styrker uppgifternas riktighet. Om fisket bedrivs av någon som inte innehar yrkesfiskelicens ska namn, personnummer och underskrift i stället avse denne. 2. Fartygets namn, signalkod och distriktsbeteckning i det fall fisket bedrivs med fartyg med fartygstillstånd eller särskilt fartygstillstånd. I de fall flera fartyg har använts under den period redovisningen avser, anges det fartyg som har svarat för den största fångstmängden under perioden. 3. Fiskeperiod som redovisningen avser. En period får avse högst en kalendermånad. 4. Antal dagar till sjöss. 5. Fångst angiven i kilogram levande vikt för varje art, redskap och fångstområde samt summerat för redovisningsperioden. Artkoden enligt <i>bilaga 2</i> till dessa föreskrifter ska anges eller artens namn om kod saknas. För lax, öring och hummer ska även antalet individer anges. Fångstområdet ska anges som latitud och longitud i hela grader och minuter för det aktuella redskapet. Om flera redskap av samma

<p>Även fångst som under redovisningsperioden har sumpats utan att landas ska ingå i redovisningen.</p> <p>6. Redskapsanvändning under den period som redovisningen avser uttryckt som redskapsmängd och antal dagar som redskapet har använts. Redskapen ska anges med den kod som framgår av kolumnen KOD i <i>bilaga 1</i> till dessa föreskrifter. Redskapsanvändningen under en fiskeperiod för ål, enligt <i>bilaga 10</i> till Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön, ska särredovisas. (HVMFS 2011:6).</p>	<p>typ används anges en mittposition för dessa.</p> <p>Även fångst som under redovisningsperioden har sumpats utan att landas ska ingå i redovisningen.</p> <p>6. Redskapsanvändning under den period som redovisningen avser uttryckt som redskapsmängd och antal dagar som redskapet har använts. Redskapen ska anges med den kod som framgår av kolumnen KOD i <i>bilaga 1</i> till dessa föreskrifter. Redskapsanvändningen under en fiskeperiod för ål, enligt <i>bilaga 10</i> till Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön, ska särredovisas. (HVMFS 2011:6).</p>
<p>3 § Samtliga originalblanketter ur kustfiskejournalen skall fortlöpande i löpnummerordning sändas eller lämnas till Havs- och vattenmyndigheten. Senaste tidpunkt härför är två kalenderdagar efter den månads slut som fisket bedrevs.</p> <p>Blanketterna får sändas per telefax. I sådana fall skall originalblanketter sändas eller lämnas till Havs- och vattenmyndigheten minst två gånger per år, dels senast två dagar efter juni månads utgång för fisket under första halvåret, dels senast två dagar efter december månads utgång för fisket under sista halvåret under föregående kalenderår. (HVMFS 2011:6).</p>	<p>3 § Samtliga originalblanketter ur kustfiskejournalen <i>ska</i> fortlöpande i löpnummerordning sändas eller lämnas till Havs- och vattenmyndigheten.</p> <p><i>Senaste tidpunkt för att lämna eller sända kustfiskejournal är vid fiske efter lax i Östersjön två kalenderdagar efter den kalenderveckas slut som fisket bedrevs och vid övrigt fiske två kalenderdagar efter den månads slut som fisket bedrevs.</i></p> <p>Blanketter får sändas per telefax. I sådana fall <i>ska</i> originalblanketter sändas eller lämnas till Havs- och vattenmyndigheten minst två gånger per år, dels senast två dagar efter juni månads utgång för fisket under första halvåret, dels senast två dagar efter december månads utgång för fisket under sista halvåret under föregående kalenderår. (HVMFS 2011:6).</p>
<p>3 a § Den som enligt 1 § är skyldig att föra kustfiskejournal får, efter godkännande av Havs- och vattenmyndigheten, istället redovisa de uppgifter som anges i 2 § i Havs- och vattenmyndighetens elektroniska kustfiskejournal på där i anvisat sätt. Ansökan om godkännande skall göras skriftligen hos Havs- och vattenmyndigheten.</p> <p>Elektronisk redovisning enligt första stycket får under samma månad kombineras med redovisning på blankett enligt 2 § endast efter särskilt medgivande från Havs- och vattenmyndigheten.</p> <p>De tidsfrister för inlämnande av uppgifter som framgår av 3 § gäller även vid elektronisk redovisning. (HVMFS 2011:6).</p>	<p>3 a § <i>Vid fiske efter lax i Östersjön ska den som enligt 1 § är skyldig att föra kustfiskejournal redovisa elektroniskt om Havs- och vattenmyndigheten inte särskilt godkänner redovisning på blankett enligt 2 §.</i></p> <p><i>Även i andra fall kan den som är skyldig att föra kustfiskejournal enligt 1 § välja att redovisa elektroniskt efter godkännande av Havs- och vattenmyndigheten. Ansökan om godkännande ska göras skriftligen hos Havs- och vattenmyndigheten.</i></p> <p><i>Vid elektronisk redovisning ska de uppgifter som anges i 2 § redovisas i Havs- och vattenmyndighetens elektroniska kustfiskejournal på där i anvisat sätt.</i></p> <p><i>Elektronisk redovisning får under samma månad kombineras med redovisning på blankett enligt 2 § endast efter särskilt medgivande från Havs- och vattenmyndigheten.</i></p> <p>De tidsfrister för inlämnande av uppgifter som framgår av 3 § gäller även vid elektronisk redovisning. (HVMFS 2011:6).</p>

14 kap. Fångstbegränsningar m.m. Östersjön	14 kap. Fångstbegränsningar m.m. Östersjön
<i>3 § har upphävts genom (FIFS 2011:5).</i>	<i>3 § Under år 2012 får av de för svenskt fiske tillgängliga fångstmängderna av lax i Östersjön högst 60 % fångas med fasta redskap och 40 % med övriga redskap.</i>

Med stöd av 2 kap 7 § förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen föreslår Havs- och vattenmyndigheten i fråga om Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön

att 5 kap 1 § ska ha följande lydelse.

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Föreslagen lydelse</i>
<p>5 kap. Särskilda bestämmelser för Östersjön</p> <p>Fiskemetoder</p> <p><i>Fiske efter lax och öring</i></p> <p>1 § Fiske efter lax och öring med drivlinor, förankrade linor och förankrade flytnät är förbjudet inom kustvattenområdet i Östersjöns delområden 30 och 31. (FIFS 2009:17).</p>	<p>5 kap. Särskilda bestämmelser för Östersjön</p> <p>Fiskemetoder</p> <p><i>1 § 1 Östersjön är fiske efter lax med förankrade flytmät förbjudet. Från och med den 1 januari 2013 är även fiske efter lax med drivlinor och förankrade linor förbjudet i Östersjön.</i></p> <p><i>Fiske efter lax och öring med drivlinor och förankrade linor är förbjudet inom kustvattenområdet i Östersjöns delområden 30 och 31.</i></p>

Bilaga 3.

Sändlista

Jordbruksverket

Naturvårdverket

Kustbevakningen

Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsen i Blekinge län

Länsstyrelsen i Kalmar län

Länsstyrelsen i Gotlands län

Länsstyrelsen i Östergötlands län

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsstyrelsen i Uppsala län

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Länsstyrelsen i Västernorrlands län

Länsstyrelsen i Västerbottens län

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Regelrådet

Sveriges Fiskares Riksförbund

Sveriges Yrkesfiskares Ek. förening

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund

WWF

SNF